
Alcoholgebruik bij thuiswonende 65+

Auteurs: Yannic van Gils

Kernwoorden: alcoholgebruik, thuiswonende ouderen

Keywords: Alcohol use, Community dwelling elderly

Het beeld dat we hebben van thuiswonende 65+ is vaak niet gelinkt aan alcoholgebruik en zeker niet aan overmatig alcoholgebruik. Lichamelijke en psychologische klachten worden daarom vaak onder de noemer 'het verouderingsproces' geplaatst. Er wordt, bij deze populatie, zelden gedacht aan het mogelijk verband tussen lichamelijke/psychische klachten en alcoholgebruik. Onderzoek geeft echter aan dat alcoholgebruik en zelfs overmatig alcoholgebruik vaker voorkomt bij 65+ dan initieel gedacht.

Aan de hand van gevalideerde vragenlijsten hebben we gepeild naar het alcoholgebruik, drinkmotieven, weerbaarheid en psychologische klachten bij 1.971 thuiswonende 65+. Uit de resultaten blijkt dat 84.4% aangeeft alcohol te drinken. Een belangrijke take home message hier is het belang van screening. Het is pas bij het screenen naar alcoholgebruik dat er bewustwording kan komen over het (eigen) alcoholgebruik. Een van de meest gebruikte screeningsinstrumenten is de verkorte versie van de Alcohol Use Identification Test (AUDIT), de Alcohol Use Identification Test – Consumption (AUDIT-C). De AUDIT-C bevaagt aan de hand van drie vragen hoeveel en hoe vaak er gedronken wordt. De derde vraag peilt naar binge drinken. Binge drinken is een fenomeen van grote hoeveelheden (6 of meer glazen) drinken tijdens één gelegenheid. Bij gebruik van de AUDIT-C raden we aan om aangepaste cut-off scores te gebruiken voor mannen en vrouwen vanaf 65 jaar. Voor mannen raden we aan om een score van 5 of meer te gebruiken en voor vrouwen een score van 4 of meer om risicovol alcoholgebruik bij 65+ te screenen. Aan de hand van de AUDIT-C en de voorgestelde cut-off scores, kunnen we bij 33.7% risicovol alcoholgebruik opmerken. Opvallend bij die dertig procent is dat er bijna geen verschil is tussen mannen en vrouwen. Eén op drie mannen, maar ook één op drie vrouwen kunnen problemen vertonen naar aanleiding van hun alcoholgebruik. Het zou dus kunnen dat vrouwen een inhaalmaneuver doen als het gaat over alcoholgebruik. Een ander belangrijk aspect van ons onderzoek is het belang van de drinkmotieven en weerbaarheid. Drinkmotieven en (overmatig) alcoholgebruik staan rechtstreeks met elkaar in verband. Uit onze resultaten blijkt dat er een andere dynamiek speelt bij mannen en bij vrouwen. Mannen neigen om alcohol te gaan drinken om hun positieve emoties te gaan intensifiëren. Vrouwen, aan de andere kant, hebben de neiging om alcohol te drinken om hun negatieve emoties te gaan verdoven. Deze dynamieken zijn verschillend en belangrijk om rekening mee te houden wanneer 65+ hun verhaal en klachten komen vertellen. Een ander aspect dat van belang is bij (overmatig) alcoholgebruik bij deze populatie is weerbaarheid. Weerbaarheid is de mate waarin iemand, na het ervaren van een negatieve gebeurtenis, terug op rails geraakt. Uit onze resultaten blijkt weerbaarheid een belangrijke buffer te zijn tegen overmatig alcoholgebruik. Wanneer 65+ aangeven dat ze een relatief hoge mate van weerbaarheid ervaren, gaan ze desondanks hun negatieve emoties, niet over tot overmatig alcoholgebruik. Dat maakt dat er binnen de hulpverlening aandacht moet gegeven worden aan interventies die de weerbaarheid bij deze populatie gaan verhogen. Negatieve gebeurtenissen vermijden is namelijk een moeilijke, zeker bij deze populatie.

Het proefschrift van Yannic van Gils genaamd "Alcoholgebruik bij 65+ identificeren en verhelderen" is [hier](#) als PDF te downloaden.

Auteurs

Yannic van Gils

Universiteit van Antwerpen, Universiteit van Brussel

corresponderend auteur:

email: yannic.vangils@gza.be
